

A tanári záróvizsga pedagógia és pszichológia tételei 10 és 12 féléves osztatlan tanárképzés

Pedagógiai tételsor

1. A nevelés antropológiai meghatározottsága: a nevelhetőség kérdése, a nevelés határai, embereszmény és nevelés, a nevelés mint szocializáció és perszonalizáció

2. Pedagógus a gyakorlatban: a kezdő tanár problémái, a reflektív tanári habitus, szakma és hivatás, diák – tanár, tanár – tanár és tanár – szülő kapcsolatok, életpályamodell

3. Az iskolai teljesítmény kulturális, társadalmi, pedagógiai összefüggései: iskolai pályafutás és családi háttér: igény szint, korlátozott és kidolgozott nyelvi kód; a tudás mint kulturális tőke; szociális kompetencia, érzelmi intelligencia

4. A speciális bánásmódot igénylő tanulók az iskolában és a zeneiskolában: beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség, felzárkóztatás és tehetséggondozás; integrált nevelés, cigány tanulók, bevándorló közegekből érkezők; interkulturális nevelés és multikulturális társadalom

Szakirodalom:

Balogh László: Iskolai tehetségfejlesztés. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2004. **(3. és 4. tétel)**

Falus Iván: Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz.

Budapest, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 2013. **(2. tétel)**

Fehérvári Anikó – Thomasz Gábor (szerk.): Kudarcok és megoldások. Iskolai hátrányok, lemorzsolódás, problémakezelés. Budapest, OFI, 2015. **(3-4. tétel)**

Pusztai Gabriella: A társadalmi tőke és az iskola.

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009. **(3. és 4. tétel)**

Szabó László Tamás (szerk.): Didaktika szöveggyűjtemény.

Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2008. **(2. tétel)**

Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi intézet, 2015. **(3. és 4. tétel)**

Zrinszky László: Nevelélmélet. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 2006. **(1. tétel)**

Zenepedagógia, koncertpedagógia tételsor

1. Kodály zenei nevelése és hatása
2. Két szabadon választott alternatív zenepedagógiai módszer ismertetése (Orff, Dalcroze, Suzuki, Szilvay, Ulwill, Willems, Montessori, Kokas)
3. A zene terápia hatása
4. A koncertpedagógia módszerei

Szakirodalom:

- Bernstein, Leonard: *Hangversenyek fiataloknak*. Budapest: Zeneműkiadó. 1974.
- Bernstein, Leonard: *A muzsika öröme*. Budapest: Gondolat Kiadó. 1976.
- Csikszentmihályi Mihály: *Flow - Az áramlat*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1997.
- Dobszay László: Kodály után. Tűnődések a zenepedagógiáról.
Kodály Intézet. Kecskemét. 1991.
- Harnoncourt, Nikolaus: *A beszédszerű zene. Utak egy új zeneértés felé*.
Budapest: Editio Musica. 1988.
- Kokas Klára: *Képességfejlesztés zenei neveléssel* Budapest: Zeneműkiadó. 1972.
- Körmendy Zsolt: *Koncertpedagógia: a zenei (befogadóvá) nevelés újabb útjai*
www.koncertpedagogia.hu
- Lindenbergné Kardos Erzsébet (szerk.): *Zeneterápia. Szöveggyűjtemény*.
Kulcs a Muzsikához Kiadó. Pécs. 2005.
- Szőnyi Erzsébet: *Zenei nevelési irányzatok a XX. században*.
Budapest. Tankönyvkiadó Vállalat. 1988.
- Várad Judit: *Az élménypedagógia szerepe a művészeti nevelésben*.
Magyar Művészet, Bp., MMA Kiadó, 2019, 7. évf., 3. sz., 59–66.
- Várad Judit: *Adjunk teret a zenének! in: térZENEtér: Zene a társas térben*. Szerk. Vas Bence,
Pécs, Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar. 2018. 13–28.
- Várad Judit: *A nonformális zenei nevelés integrálásának lehetőségei a formális oktatásba in:*
Sokszínű zenepedagógia. Szerk. Várad Judit – Szűcs Tímea,
Debreceni Egyetemi Kiadó. 2017, 73–85.
- Várad Judit: *Rajzoljunk zenét! Egy ifjúsági hangverseny képi megjelenítése*. *PedActa*, 2017, 7.
köt. 1. sz., 59–68. http://padi.psiedu.ubbcluj.ro/pedacta/article_7_1_7_59-68.pdf
- Várad Judit: *Közönségnevelés, élmény-koncert-élmény beépítése a köznevelésbe*. in:
*Tanulmányok a levelező és részismereti tanárképzés tantárgy-pedagógiai tartalmi
megújításáért – ének-zene, zenepedagógia, rajz- és vizuális kultúra*. Szerk. Maticsák
Sándor. Debrecen. Debreceni Egyetemi Kiadó. 2015, 137–163.
<http://tanarkepzes.unideb.hu/szaktarnet/kiadvanyok/muveszetek.pdf>
- Várad Judit: *Hogyan neveljük értő közönséget a komolyzenének*. PhD disszertáció,
University of Jyväskylä, 2010.
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/24968/9789513938987.pdf?sequence=1>

Pszichológia tételsor

- 1. Fejlődés és személyiségelméletek a pszichológiában:** Erikson, Piaget, Kohlberg, Freud, Jung, vonásméletek, humanisztikus elméletek, behavioristák
- 2. Életkori sajátosságok és szocializáció:** testi, társas, érzelmi és kognitív jellemzők, családi, iskolai, kortársi és szakmai szocializáció
- 3. A tanulás folyamata:** behaviorista, kognitív, humanisztikus tanuláselméletek, a tanulás, mint információfeldolgozás, a tanulás motiválása, az iskolai tanulás értékelése
- 4. Emlékezet:** az emlékezet alapfolyamatai, Rövid Távú Memória, Hosszú Távú Memória, a tárolómodell alternatívái, kontextushatás, emlékezeti torzítások
- 5. Érzelmek:** érzelemelméletek, érzelemkifejezés, az érzelmek funkciói, érzelemszabályozás, érzelmi intelligencia, pozitív érzelmek, szorongás

Szakirodalom:

Dr. Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2000.
N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004.

Zenepszichológia tételsor

- 1. Az alkalmazott lélektan és a zenepszichológia kapcsolata:**
a zenepszichológia helye, feladata, határterületei, története, alaklélektan és a zenetudomány, zenepszichológia úttörői
- 2. A zenei észlelés fejlődéslélektani vonatkozásai:**
idegrendszeri vonatkozások, fejlődéslélektani elméletek, hallási észlelés-pszichoakusztika, zene és a beszéd közös gyökerei - dallam és éneklés
- 3. Szabadon választott téma, mely projekt keretében került kidolgozásra**
(A zene gyógyító ereje, Mentális nehézségekkel küzdő zenészek, Zenével a tanulási zavarok ellen, Kovács módszer, Kerekítő módszer, Ringató módszer, Pszicho-akusztika stb.)

Szakirodalom:

Vas Bence (szerk.) (2015): Zenepszichológia tankönyv. Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, Zeneművészeti Intézet digitális kiadvány. ISBN 978-963-642-777-1
Buzási Miklós (2014): Zeneterapeuta. Szecsox Kft., Dombóvár
Antalfai Márta (2016): Alkotás és kibontakozás, A Katarzis Komplex Művészetterápia elmélete és gyakorlata, Lélekben Otthon Közhasznú Alapítvány, Érd
Varvasovszkyné Velsz Dóra (2005): Zeneterápia és gyógypedagógia, súlyosan és halmozottan sérültek intézményeiben. Piremon Nyomda Debrecen

- Daniel Stern (2006): Egy baba naplója – A kis gyermek életének bontakozó világa. Animula Kiadó
- Daniel N. Stern (2002): A csecsemő személyközi világa. Animula Kiadó
- Hans-Helmut Decker – Voight (2004): Zenével az életbe. A hangok szerepe a várandóság idején és kisgyermekkorban. Medicina Kiadó, Budapest
- Kokas Klára (1992): A zene felemeli kezeimet. Akadémia Kiadó. Budapest
- Kokas Klára (2012): Megfésültem a felhőket - Gyerekeim zenébe bújó történetei.
Kokas-Klára Agape Zene-Életöröm Alapítvány kiadványa, Budapest
- Martin Schuster (2005): Művészetlélektan. Panem Kft., Budapest
- Dr. Nagy Zoltán (2019): A csodálatos agy. Semmelweis Kiadó, Budapest